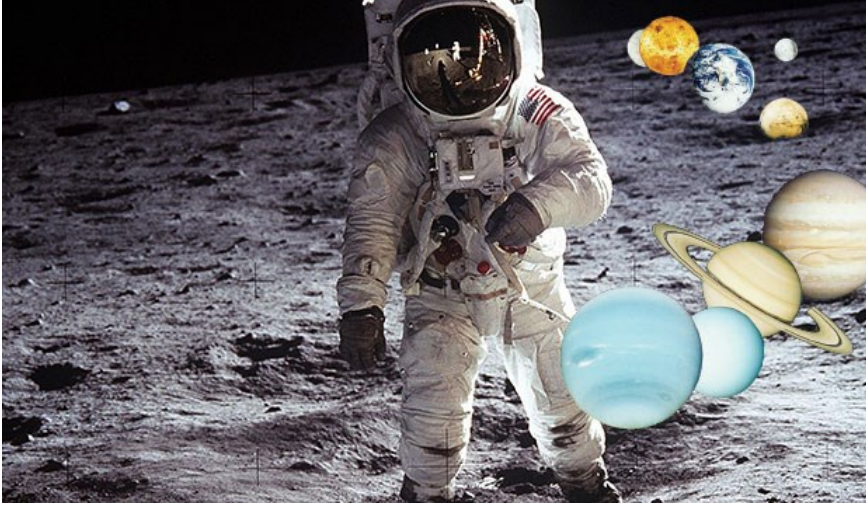

Venüs ile Mars UFO sanılıyor

17.12.2015 10:47

YAŞAM

Nasa'da çalışan astrofizikçi Dr. Umut Yıldız 1 ay içinde Türkiye'de 18 konferans verdi. Tüm konferanslarında özellikle belirttiği şey ise 'Nasa'da çalışmanın artık normalleşmesi gerektiği'.

DERYA AYDOĞAN

Yıldızların oluşumu araştırmasına devam etmek için 2 yıl önce Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Daire'nde (NASA) çalışmaya başlayan Dr.Umut Yıldız, herkesin hayallerinin peşinden koşması gerektiğini söylüyor. İş başvurularında farklı şirketlerden 19 ret cevabı aldıktan sonra olumlu geri dönüş yapan yer NASA olmuş. NASA'da herkes için bir pozisyon var illa uzay mühendisi olmanız da gerekmiyor diye ekliyor. Gençlere bu konuda yardımcı olabilmeyi kendisine bir nevi misyon olarak belirlemiş bir bilim insanı olan Dr. Umut Yıldız ile araştırmaları ve uzay hakkında merak edilenlerle ilgili ilginç bir söyleşi yaptık.

Son bir ayda Türkiye'de 18 konferans verdiniz. İlgisi nasıldı ve en çok neler soruldu size?

1 aydır Türkiye'deyim ve birçok üniversitede konferans verdim. Hesaplarıma göre 18 konferansta toplamda 9500 kişiye uzayı anlattım. İlgisi gerçekten çok fazlaydı. Sorulan sorulardan benim de üzerinde durduğum konu şu, NASA'da çalışmak normal bir şey olmalı, ya da uzay çalışmalarına katılmak normal bir şey olmalı ki bunu herkes yapabilir. Uzay çalışmaları disiplinlerarası bir çalışma olduğu için birçok meslek grupları da NASA'da çalışabilir aslında. NASA'da olmak için illa uzay mühendisliği okumaya da gerek yok. Sizde mesela belki bir gazeteci olarak NASA'nın içinde kendinize bir görev üstlenebilirsiniz, çünkü sürekli bilim haberleri yapıyor ve yapılan bilim buradan Dünya'ya duyuruluyor. Kariyer yolculuğu olarak da öğrenciler genelde bir yerlere hızlı kabul edilmeyi bekliyorlar, ama hayat böyle değil. Örneğin, ben 20 yere iş başvurusu yapmıştım ve 19 ret cevabının ardından beni kabul eden yer sadece NASA oldu. Keşke NASA'da 50 Türk olsa, ve buradaki uzay heyecanımızı hep beraberce paylaşırsak. Bu normal bir şeye dönüşse. Ben bunu çok istiyorum.

NASA'ya hangi proje ile girdiniz?

NASA'ya girmemi sağlayan proje, yıldızların oluşumu üzerine olan çalışmam. Uzayda yıldızlararası ortam dediğimiz yıldızların ilk oluşum bölgelerinde filament dediğimiz yapılar var (filamentler aralıklı çizgiler anlamına geliyor). Bu filament dediğimiz çizgilerin içerisinde yıldızlar oluşuyor diye tahmin ediliyor. Benim de

merak ettiğim konu yıldızlar gerçekten bu filamentlerin içinde mi oluşuyor? idi. NASA'da birkaç tane buna uygun teleskop var ve onları kullanarak ben bunu araştırabilirim dedim ve başvurdum. Böylelikle NASA'ya girmiş oldum. NASA'ya başvururken, araştırmanızı 'ben bu araştırmayı sadece burada yapabilirim başka bir yerde bunu yapamam' diye göstermeniz lazım. Aslında çok basit bir soru gibi ama ben yıldızlar nasıl oluşuyor, onu merak ediyordum. Araştırmayı yaparken de farklı farklı moleküller kullanıyoruz, örneğin moleküllerden biri su molekülü diğeri oksijen molekülü. Bizim merak ettiğimiz şey, dünyada her yerde su ve oksijen molekülü var, ama bunlar nereden geldi?

Bu sorunun cevabını bulmaya çalıştık biz. Bununla ilgili bir araştırma projesi ortaya çıkarttık ve projenin neticesinde de, suyun, yıldızın ilk oluştuğu anlarda oluştuğunu bulduk. Hatta gördük ki yıldızlar oluşma anlarında kuzey ve güney kutuplarından çok yüksek miktarda su fırlatıyor. Öte yandan oksijen molekülünü de bayağı araştırdık ama yıldız oluşurken bunu bulamadık. Dedik ki büyük ihtimalle oksijen molekülünün oluşması aşaması da, önce Güneş, sonra Dünya oluştu, çok daha sonrasında Dünya üzerinde mikro organizmalar oluştu ve fotosentez yaparak karbondioksiti aldı ve oksijen molekülünü ortaya çıkardı. Bu şekilde yıldızların ilk oluşum anlarını araştırdık.

NASA'nın amacı evrenimizi ve Dünya'mızı anlamının yanında aslında yol açmak. İnsanları heveslendirmek ve böylece farklı farklı misyonları ortaya çıkarmak. Bu araştırmam bittikten sonra teknolojiyle alakalı işlere girmek istedim. Bilim ve teknoloji benim için bir bütündür. Şimdiye dek bilim üzerine bir kariyer yaptım bundan sonra teknolojiyle bilimi birleştirerek devam etmek istiyorum. Yine aynı yerde uzay iletişim mühendisliği adında bir pozisyon buldum.

Yaşanabilir bulunan gezegen Mars'ta yaşamak için sanıyorum daha en az 100 yıl var. Peki bizim yaşarken görebileceğimiz Mars gelişmeleri ne olacak?

Biz şu anda Mars'ın üzerinden çok rahat bir şekilde fotoğraflarını çekebiliyoruz. Hatta 2012 yılında 'Curiosity' denilen bir robot gönderdik ve içerisinde birçok laboratuvar var. Toprak analizi edebiliyor ve daha birçok araştırma yapılabiliyor. Bilimsel olarak aslında doyurucu işler yapılıyor şuan. Bundan sonraki en ilginç gelişme artık ilk insanın oraya gitmesi olacaktır. Tabii kolonileşmek de planlanıyor. Kolonileşme hakkında bir şey söylemek için belki erken ama ilk insanın oraya adım atması NASA tarafından çok ciddi bir şekilde hedeflendi. Hedef 2035. 2035'li yıllarda ilk insan Mars'a adım atacak, ben buna inanıyorum. Bu arada Amerika'da uzay teknolojileri artık daha da hükümetlerin dışında kalmaya başladı. Özel şirketler çok ciddi yatırımlar yapıyor. Büyük şirketler büyük yatırımlar yapıyorlar ve böylelikle işler daha çok hızlanacak. Mesela SpaceX var. Elon Musk benim kahramanım. Elon Musk gibileri sayesinde uzay yarışı çok daha hızlanacak. Musk'ın fabrikasının bir ucundan metal parçası giriyor, diğeri ucundan roket olarak çıkıyor. Projelerinde NASA'ya iş yapıyor olsa da devletten bağımsız.

NASA, Mars dışında en çok neyi araştırıyor şimdi?

NASA Mars'a kilitlemiş durumda ama tabii herşey Mars değil. Madencilik diyebiliriz. Birkaç hafta önce Amerika artık madencilik yapabiliriz diye bir kanun imzalamış. Herhangi bir asteroid ya da herhangi bir uzay gök cisminde maden çıkarılmasının en büyük özelliği artık ticari olması. Zaten kar yapma ihtimali varsa devletten önce özel şirketlerde de bunu yapmak ister. Ay da var tabii ama çoğunluk asteroidler olabilir. Kendi halinde dolaşan kaya parçaları yani. İçerisinde ne var acaba? İçerisinde farklı farklı madenler olabilir. Dünyada bulunmayan ya da az bulunan mineralleri uzaydan getirebilirsiniz. Bunun ticari bir önemi olduğu için bunun araştırmaları daha hızlı ilerleyebilir belki.

Uzayla alakalı sizi en çok meraklandıran konu ne?

Belki klasik bir cevap ama 'evrende yalnız mıyız?' sorusunun cevabı tabiki. Biz nereden geldik, nereye gidiyoruz, başka canlılar da var mı herkesin en çok merak ettiği konular sanırım bunlar. Bunun cevabını kimse bilmiyor. Başka canlılar varsa da eğer, henüz dünyaya gelmedikleri kesin. Milyarlarca trilyonlarca kilometre uzaktan bahsediyoruz. Dünyaya kadar gelip dünyada kaza yapmaları filan akla yatkın gelmiyor bana, zaten hiçbir kanıt yok.

Ufo denilen şeyler ?

İnsanlar gökyüze baktıklarında neyi bulduklarını bilmediklerinden dolayı farklı şekillere ufo diyorlar. Örneğin bir ışık görüyorlar, Venüs ya da Mars gezegeni çok parlak gözükür ve bunu ufo zanneden çok insan olmuştur. Ya da, bir anda ışık bir anda belirir, parlamaya başlar ve bir anda kaybolur bunu anlamı suratına doğru gelen bir meteordur sadece. İnsanlar bu olaylarda hemen ufolardan, uzaylılardan bahsediyorlar. Belkide uzaylıların olduğuna inanmak istiyoruz. Uzaya en çok kafayı yönlendirip bakanlar astronomlar ama bu tür iddialar onlardan ortaya çıkmıyor, çünkü biz az çok neye baktığımızı biliyoruz.

Uzaydan bahsedip bu hafta vizyona girecek Star Wars'tan da bahsetmemek olmaz. Yoda ile Darth Vader karşı karşıya gelse ve ışın kılıçları çekilse, kim kazanır?

Yoda tabiki. Bilgelik kazanır bence. Vader'da nefret ve öfke var çünkü. Bence eninde sonunda bilgelik uzaya hakim olur.

Hedef Mars projesi nedir?

Sosyal medya vasıtasıyla Türkiye'de uzaya karşı hevesli çok büyük bir potansiyel olduğunu gördüm. Benimle iletişime geçen öğrenciler de uzay ile ilgili birşeyler yapmak istiyorlar ama ne yapacaklarını bilmiyorlar. Biz de bu ihtiyaca binaen öğrencilerin projelerini yapacakları, geliştirebileceği bir platform hazırlamaya çalışıyoruz. Tamamlanınca zaten sosyal medyadan duyuracağız.